

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Opmaak Vlaams ouderenbeleidsplan 2026 – 2030

1. REGELGEVEND KADER

Zoals vastgesteld in artikel 4 tot 7 van het decreet houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen van 7 december 2012, stelt de Vlaamse Regering in deze nieuwe regeerperiode een nieuw Vlaams ouderenbeleidsplan op.

De regelgeving stelt hierover het volgende:

“Het ouderenbeleid is een inclusief, gecoördineerd en samenhangend beleid. Op de verschillende beleidsdomeinen en -niveaus moeten doelgerichte acties ondernomen worden vanuit een partnerschap tussen alle betrokken actoren (art. 4).

Voor de coördinatie van het Vlaamse ouderenbeleid stelt de Vlaamse Regering binnen de 18 maanden na elke volledige vernieuwing van het Vlaams Parlement een ouderenbeleidsplan op. Het plan komt tot stand met de participatie van ouderen en de Vlaamse ouderenraad. Het omschrijft de planning van de beleidsmaatregelen op korte en lange termijn en de modaliteiten van de evaluatie van het gevoerde beleid.

De Vlaamse Regering bezorgt het ouderenbeleidsplan en elke evaluatie ervan aan het Vlaams Parlement en geeft ter ondersteuning van het ouderenbeleid opdracht tot het verrichten van wetenschappelijk onderzoek over leeftijdsgebonden maatschappelijke participatie (art. 5, tweede en derde lid).

De Vlaamse Regering geeft opdracht aan alle diensten van de Vlaamse overheid om
1° het ouderenbeleid binnen hun beleidsdomein voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren;
2° de geëigende initiatieven te nemen om de ouderen en het werkveld aan dat beleid te laten participeren (art. 6).”

Dit betekent dat de evaluatie van het huidig plan en de opmaak van een nieuw beleidsplan nu, voor de zomer van 2025, opgestart moet worden.

2. BELEIDSKADER

De Beleidsnota WVGA 2024 – 2029 stelt het volgende omtrent het ouderenbeleid en het nieuwe ouderenbeleidsplan: *“We bouwen het Vlaams ouderenbeleid verder uit in samenspraak met de andere beleidsdomeinen. De participatie, ontplooiing en ontwikkeling van alle ouderen, zowel*

individueel als in collectief verband, en de kwaliteit van wonen, leven en zorg vormen daarbij belangrijke speerpunten.

In uitvoering van het decreet houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen sturen we de opmaak van het nieuwe Vlaamse ouderenbeleidsplan 2026 – 2030 aan. De Vlaamse ouderenraad blijft ons aanspreekpunt voor wat het ouderenbeleid betreft. Op die manier zorgen we voor beleidsparticipatie van ouderen op het Vlaamse en lokale niveau.”

3. PLAN VAN AANPAK

De opdracht is tweeledig. Enerzijds wordt een evaluatie gemaakt van het huidige ouderenbeleidsplan; anderzijds dient een nieuw beleidsplan te worden opgesteld, rekening houdende met de voorwaarden die in het decreet houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen van 7 december 2012 zijn opgenomen.

A. PLAN VAN AANPAK EVALUATIE HUIDIGE OUDERENBELEIDSPLAN (2020 -2025)

In het huidige ouderenbeleidsplan (zie bijlage) zijn er verschillende acties met een indicatieve timing gekoppeld aan 5 speerpunten. Ze worden jaarlijks gemonitord op basis van de voortgang van en ontwikkelingen binnen de actie. Deze acties vormen de basis om een evaluatie op te zetten. Aan de verschillende betrokken administraties zal worden gevraagd om aan te geven in welke mate vooropgestelde acties gerealiseerd zijn en, indien niet, wat de realisatie van de actie belemmerd heeft en of deze actie in de toekomst moet worden verdergezet. De beoordelingen van de administraties zullen gebundeld worden tot een document dat de evaluatie van het gevoerde beleid weergeeft, waaruit we lessen kunnen trekken voor het nieuwe ouderenbeleidsplan.

B. PLAN VAN AANPAK ONTWIKKELING NIEUWE OUDERENBELEIDSPLAN (2026 – 2030)

De opmaak van het ouderenbeleidsplan 2026 – 2030 gebeurt onder de coördinatie van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, maar voor het aangeven van de beleidsaccenten en de uitwerking van het plan bekijken we in eerste instantie wat de Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024 – 2029 hierover vermeldt en doen we vervolgens beroep op de expertise van verscheidene stakeholders.

We vertrekken vanuit een basisdocument met een aantal beleidsaccenten, dat ontwikkeld wordt door de afdeling Beleidscoördinatie van het Departement Zorg. In dit basisdocument zal ook een omgevingsanalyse verwerkt worden van de huidige trends en ontwikkelingen die van belang zijn voor het ouderenbeleid.

Dit document dient als basis voor de verschillende gesprekken met verscheidene stakeholders om tot een geheel van beleidsaccenten en daaraan gekoppelde acties te komen die gevoed worden vanuit de verschillende perspectieven van de diverse stakeholders en door hen gedragen kunnen worden.

De stakeholders die we willen betrekken zijn onder meer de Vlaamse Ouderenraad, de mantelzorgverenigingen/VIVEL, ZorgnetiCuro, VLOZO, VVSG, Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, collega's beleidsmedewerkers van de andere afdelingen en entiteiten van het beleidsdomein WVG evenals beleidsmedewerkers van de andere beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid en onderzoekers/academici gespecialiseerd in gerontologie.

Het voeren van deze insteek in de vorm van een vertaling naar concrete acties is een verantwoordelijkheid van alle vakministers van de Vlaamse Regering.

Het document met een eerste voorstel aan acties wordt vervolgens voorgelegd aan een klankbordgroep van ouderen, waarmee men meteen ook een bredere consultatie van het ouderenpubliek beoogt.

Ondertussen zullen we ook de insteek van de verschillende beleidsdomeinen hebben ontvangen voor de evaluatie van het huidige ouderenbeleidsplan, zodat ook hier lessen kunnen getrokken worden voor het nieuwe plan.

Daarnaast stemmen we de inhoud van het plan af met andere trajecten en ontwikkelingen in het zorglandschap, zoals het traject ToekomstZorg dat de zorg ontschot, geïntegreerd en dichter bij de gebruiker wil brengen.

Uit de set van beleidsaccenten, aangeleverd door de stakeholders en het geconsulteerde ouderenpanel, de lessen die we uit het huidige plan meenemen en de afstemming met het traject ToekomstZorg, worden de krachtlijnen en suggesties gebundeld en verwerkt door het Departement Zorg. Hieruit kan de minister cruciale beleidsintenties naar voor schuiven die het geraamte vormen voor het toekomstige ouderenbeleid.

In het najaar zal het document met de gekozen beleidsintenties voor advies voorgelegd worden aan de Vlaamse Ouderenraad en de Vlaamse Raad WVG om het vervolgens te kunnen finaliseren ter goedkeuring door de Vlaamse Regering.

Via dit participatief traject hopen we voor het nieuwe plan een voldoende groot draagvlak te kunnen realiseren.

C. GOEDKEURING

- Op voordracht van de minister bevoegd voor ouderenbeleid wordt het Vlaams ouderenbeleidsplan 2026 – 2030 voorgelegd aan de Vlaamse Regering, besproken en goedgekeurd binnen de timing zoals voorzien in het decreet van 7 december 2012.
- De Vlaamse Regering bezorgt het beleidsplan aan het Vlaams Parlement.

D. OPVOLGING EN EVALUATIE

Elke vakminister is verantwoordelijk voor de uitvoering, opvolging en evaluatie van de eigen acties. Voor vakdomeinoverschrijdende acties stemmen de ministers de opvolging en evaluatie onderling af.

E. TIMING

Om te voldoen aan de decretale verplichting om binnen achttien maanden na vernieuwing van het Vlaams Parlement een Vlaams ouderenbeleidsplan op te stellen, wordt volgend tijdspad vooropgesteld.

De omgevingsanalyse is beschikbaar en alle voorbereidende acties zijn reeds genomen. Dit betekent dat de omgevingsanalyse werd uitgewerkt, basisdocument werd opgemaakt en stakeholders in kaart werden gebracht. Tegelijkertijd bevragen we momenteel de betrokken beleidsdomeinen voor de evaluatie van het huidige ouderenbeleidsplan.

Stakeholdersgesprekken worden vanaf juli 2025 geïnitieerd om tot concrete acties te komen.

Eind september 2025 start de toetsingsronde op bovenvermelde fora.

Oktober 2025 voorzien we voor bespreking op niveau van de kabinetten.

Eind oktober 2025 kan advies IF aangevraagd worden, vervolgd door begrotingsakkoord. Indien beiden gunsten wordt eind december 2025 de goedkeuring gevraagd aan de Vlaamse Regering.

4. WEERSLAG OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Aan de goedkeuring van dit plan van aanpak en de opmaak van het Vlaams ouderenbeleidsplan zijn initieel geen rechtstreeks budgettaire gevolgen verbonden.

Elke beslissing die nadien genomen wordt in uitvoering van het plan zal het voorwerp uitmaken van de gebruikelijke procedures.

Voorafgaand aan de implementatie van de acties van de inhoudelijk bevoegde ministers zal het advies van de Inspectie van Financiën, en desgevallend het akkoord van de minister van begroting, worden gevraagd.

De Vlaamse Regering neemt kennis van deze mededeling en werkt dit actieplan uit.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ